

7) nacionalni ekonomist polazi od pretpostavke o prvobitnom jedinstvu kapitala i rada kao jedinstvu kapitalista i radnika - to je rajsko prastanje. Kako se oba ta momenta sukobljuju kao dvije osobe, za nacionalnog ekonomistu je to slučajan događaj, koji se stoga može objasniti samo na spoljašni način. (Vidi Mil.)

Nacije koje su još zasljepljene osjetilnim sjajem plemenitih metala i koji su stoga još fetišisti metalnog novca - još nisu izradjene novčane nacije. Suprotnost između Francuske i Engleske. - Koliko je rešenje teoretskih zagonetki zadatak prakse i praktički posredovano, koliko je istinska praksa uvijet zbiljske i pozitivne teorije, pokazuje se, na primjer, na fetišizmu. Osjetilna svijest fetišista drugačija je od svijesti Grka, jer je njihovo osjetilno postojanje još drugačije. Apstraktno neprijateljstvo između osjetila i duha je nužno sve dotle dok čovjekovo osjetilo prirode, dokle i prirodno čovjekovo osjetilo još nije proizvedeno vlastitim čovjekovim radom.

Jednakost nije ništa drugo već njemačka formula $Ja = Ja$ prevedena na francuski, tj. na politički oblik. Jednakost kao osnova komunizma njegovo je političko zasnivanje, pa je isto kao kad ga Njemac zasniva tako što čovjeka shvaća kao opću samosvijest. Razumije se da ukidanje otudjenja uvijek polazi od oblika otudjenja koji je vladajuća sila - u njemačkoj samosvijest, u Francuskoj jednakost zbog politike, u Engleskoj je to zbiljska, materijalna praktička potreba koja se mjeri samo po sebi. S toga gledišta treba kritizirati i priznavati Prudona.

Ako sam komunizam ne označimo još kao istinsku poziciju - jer kao negacija negacije, kao prisvajanje čovjekova bića koje se posjeduje sobom kroz negaciju privatnog vlasništva, ne polazi od sebe sama, nego, naprotiv, od privatnog vlasništva,^[59]

otudjenje čovjekova života ostaje otudjenje, i to utoliko veće, ukoliko samo više svjesni njega kao takvog - onda se ukidanje toga otudjenja, dakle, može izvršiti samo pomoću ostvarenog komunizma. Da bi se ukinula misao o privatnom vlasništvu, potpuno je dovoljan mišljeni komunizam. Da bi ukinulo zbiljsko privatno vlasništvo, potrebna je zbiljska komunistička akcija. Historija će je doneti, i onaj pokret koji u mislima već vidimo da se sam ukida, u zbiljnosti će proći kroz vrlo surov i dugotrajan proces. Ali mi moramo smatrati stvarnim napretkom to što smo od početka stekli svijest kako o ograničenosti tako i o cilju historijskog kretanja, svijest koja pretiče to kretanje.